

Södertörns högskola | Institutionen för ekonomi och företagande
Kandidatuppsats 15 hp | Redovisning | Hötterminen 2008

Avskaffning av revisionsplikten

– En kvantitativ studie ur ekonomistudenters synvinkel –

Av: Alexis Gelvez och Garip Yayan
Handledare: Jan Svanberg

Sammanfattning

Examensarbete i Företagsekonomi med inriktning mot redovisning 15 hp,

Södertörns högskola, Höstterminen 2008.

Författare: Alexis Gelvez och Garip Yayan

Handledare: Jan Svanberg

Titel: Avskaffning av revisionsplikten – En kvantitativ studie ur ekonomistudenters synvinkel-

Bakgrund och problem: I och med ikraftträdandet den 1 juli år 2010 har diskussionerna varit livliga bland politiker och de bolag som berörs när revisionsplikten slopas. Eftersom det kommer att beröra ca 96 % av de svenska bolagen i Sverige och risken finns att det kan leda till att antalet revisorer och revisionsföretag reduceras.

Det forskningsproblem som utreds är: Kommer studenternas studier och karriärsväl påverkas av slopad revisionsplikt på så sätt att de till exempel väljer bort redovisningsinriktningen?

Syfte: Syftet med detta arbete är att studera hur ekonomistudenter ser på avskaffandet av revisionsplikten och vilken inverkan den har på dem vid studier och karriärsväl.

Avgränsning: Vi avgränsar oss till att se vad den slopade revisionsplikten kommer att innebära för studenternas rådande studiesituation. Uppsatsens valda fokus kommer att ligga hos ekonomistudenter som studerar på Södertörns högskola och Stockholms universitet.

Metod: Undersökningen gjordes via enkäter som delades ut till studenter vid vardera lärosäte. Enkätundersökningen är av kvantitativ art och den data som samlades in analyserades sedan med hjälp av programmet SPSS.

Resultat och slutsats: Den totala undersökningens svarsfrekvens var 73 %, vilket är en hög siffra och detta ger ett generaliseringsbart resultat. Den kvantitativa undersökningen visar att majoriteten av ekonomistudenter absolut inte anser att avskaffandet av revisionsplikten kommer att påverka deras val att inrikta sig på redovisning eller revisor.

Nyckelord: Revisionsplikt, revision, ekonomistudenter och små bolag

1. INLEDNING	3
1.1. BAKGRUND	3
1.2. PROBLEMDISKUSSION.....	4
1.3. PROBLEMFÖRMULERING.....	5
1.4. SYFTE.....	6
1.5. AVGRÄNSNING	6
2. METOD	7
2.1. VAL AV METOD	7
2.2. DATAINSAMLINGSMETOD.....	7
2.3. URVALSGRUPP	8
2.4. ENKÄTUNDERSÖKNING	8
2.5. BORTFALL.....	8
2.6. BEARBETNING AV STATISTIK.....	9
2.6.1. Korrelationskoefficienten (r).....	9
2.6.2. <i>T-test</i>	9
2.6.3. <i>Multipel Regressionsanalys</i>	10
2.6.4. <i>Hypotesformulering</i>	10
3. TEORI.....	11
3.1. REVISION.....	11
3.2. REVISORER.....	12
3.3. SLOPAD REVISIONSPLIKT I ANDRA LÄNDER – STUDIER	12
3.4. KARRIÄRUTVECKLINGSTEORIER	13
3.5. KARRIÄRPROSPEKTERING	13
3.6. CAREERSHIP	14
3.7. SOCIALKOGNITIV KARRIÄRTEORI (SCCT).....	16
4. RESULTAT	18
4.1. SVARFREKVENNS	18
4.2. BEARBETNING AV DATA	18
4.3. SAMMANSTÄLLNING AV ENKÄT	19
4.4. HYPOTESPRÖVNING.....	25
4.5. MULTIPEL REGRESSIONSANALYS	30
5. ANALYS	31
5.1. FRÅGA 1-3: KÖN, ÅLDER OCH LÄROSÄTE.....	31
5.2. FRÅGA 4-5: INRIKTNING OCH KURSMOMENT	31
5.3. FRÅGA 6: DE SOM INTE STUDERAR REDOVISNING.	32
5.4. FRÅGA 7: HUR HAR AVSKAFFNING AV REVISIONSPLIKTEN PÅVERKAT STUDENTERNAS VAL OCH HUR KOMMER DET ATT PÅVERKA REDOVISNINGSEKTORN.....	32
5.5. FRÅGA 9: VALD STUDIEINRIKTNING OCH VILKET YRKE STUDENTEN VILL JOBBA MED.	33
5.6. FRÅGA 10: HAR STUDENTERNA NÅGON ARBETSLIVSERFARENHET SOM ÄR AV VÄSENTLIG BETYDELSE.	33
6. SLUTSATSER.....	34
6.1. SVAR OCH TOLKNINGAR AV HYPOTESER.	34
6.1.1. <i>Hypotes 1: Det finns påtagliga skillnader mellan könen på hur dem inriktar sig inom en utbildning.</i>	34
6.1.2. <i>Hypotes 2: Det finns en skillnad på hur lärosäten anser om avskaffningen av revisionsplikten och hur den påverkar.</i>	34
6.1.3. <i>Hypotes 3: Avskaffningen av revisionsplikten kommer att påverka studentens studieval av att fortsätta inrikta sig till revision.</i>	34
6.1.4. <i>Hypotes 4: Kännedom om revisionssektorn kommer att förändra studievalet.</i>	35
6.1.5. <i>Hypotes 5: Ålderskillnaden kommer vara av en central betydelse på hur man gör sina studie- och karriärval.</i>	35
6.2. SVAR PÅ HUVUDPROBLEM.....	35
7. AVSLUTANDE DISKUSSION.....	36
7.1. EGNA REFLEKTIONER.....	36

7.2. KÄLLKRITIK	36
7.3. FÖRSLAG TILL FRAMTIDA FORSKNING	37
<i>Bilaga 1. Enkäten</i>	40
<i>Bilaga 2. Svarsfrekvens</i>	42

1. Inledning

I detta kapitel inleder författarna med en bakgrund som följs av en problemdiskussion och problemformulering. Kapitel avslutas med ett syfte och avgränsning.

1.1. Bakgrund

Idag har alla aktiebolag revisionsplikt, vilket betyder att de är tvungna att ha en auktoriserad revisor. Revisorns arbete är till för att undersöka och granska styrelsens och företagets förvaltning. Revisorn väljs för en fyra-års period¹. För att inneha titeln revisor måste man ha både teoretisk utbildning (kandidatexamen med företagsekonomi som huvudområde för utbildningen) och tre-årig praktisk utbildning. Praktiken måste omfatta revision av årsbokslut, koncernbokslut eller liknande redovisningshandlingar².

Europeiska unionen har under de senaste åren arbetat med förenklingar av regler och procedurer för att minska kostnader för mindre bolag, så att de också kan bli konkurrenskraftiga på världsmarknaden³.

En utredning gjord av den svenska regeringen har resulterat i avskaffandet av revisionsplikten för mindre bolag. Regeringens förslag på datum för avskaffandet är den 1 juli 2010. Detta leder till att bolagen själva kommer att kunna bestämma över hur de ska redovisa och det kommer även att ge dem möjligheter till ett större självbestämmande över vilka revisionstjänster de vill ha inom sin förvaltning (SOU 2008:32)⁴.

Fördelen med avskaffandet är att de mindre bolagen kommer att slippa revisionskostnader. Dessvärre är nackdelen enligt en rapport från FAR SRS att de samhällsekonomiska kostnaderna kommer att öka. Det kommer inte att finnas en kontrollerande funktion över bolagen såsom det gör i dagsläget. Då

¹ Bolagsrevisorn, Krister Moberg 2006, s 39

² http://www.revisorsnamnden.se/rn/utb_intro.html

³ <http://www.regeringen.se/content/1/c6/10/21/24/04afd0c4.pdf>

⁴ <http://www.regeringen.se/content/1/c6/10/21/24/04afd0c4.pdf>

lagförändringen kommer att beröra 96 % av Sveriges bolag kommer detta leda till att staten måste utöka kontrollverksamheten⁵.

1.2. Problemdiskussion

I och med att revisionsplikten för mindre bolag i Sverige avskaffas från och med 1 juli år 2010 har det förekommit en hel del diskussioner kring ämnet. Allt från politiker till revisorer har debatterat om detta.

Högskolestudenterna som läser företagsekonomi är en kategori som sällan nämns, vilket gör att författarna anser det intressant att utifrån dessa studenters synvinkel få en bild om hur avskaffandet av revisionsplikten kommer att påverka dem. Kommer revisorsyrket att väljas bort av studenterna?

Många länder inom EU har anpassat sig eftersom de redan avskaffat sin revisionsplikt. I England avskaffades den redan år 1993, i Danmark 2006 och i Finland 2007. Men i Sverige däremot kan det bli problem. När denna förändring sker kommer det att drabba 96 procent av Sveriges bolag. Vilket kan leda till att arbetet och ansvaret som en revisor har reduceras kraftig. Men i Danmark har man sett att det inte finns några tydliga mönster eller förändringar efter avskaffandet⁶. Det har även påvisats att arbetsmarknaden för revisorer inte stagnerat, utan att deras tjänster förändras utefter kundens behov⁷. Enligt den studien jobbade bolagen på nya sätt för att tillgodose sina intressenters behov. Däremot vet man inte hur bolagen i Sverige kommer att agera. Kommer de mindre bolagen fortsätta med att ha revisorer som utför arbeten åt dem eller kommer de att vända sig till en billigare arbetskraft – till exempel redovisningsekonomer? Detta gör att det råder en osäkerhet inför hur den framtida arbetsmarknaden kommer att se ut för revisorer.

I en debattartikel av ordförande Peter Clemedtson (FAR SRS) samt generalsekreterare Dan Brännström (FAR SRS) kritiserar de utredningsförslaget (SOU 2008:32) och påvisar att den inte motsvarar alla krav som en sådan förändring kräver. Enligt dem så har andra länder som avskaffat revisionsplikten gjort det stegvis med flera år mellan varje steg. Detta har även gjort att bolagen och dess intressenter kunnat få möjligheten till att hitta och utvärdera lösningar. Sverige har inte gått igenom dessa steg och är inte

⁵ Balans, 2007 nr 11, Inte gratis att avskaffa revisionsplikten, s 22-23

⁶ Balans Nr 2/2007, När revisionsplikten avskaffades i Danmark, s. 31

⁷ Balans Nr 11/2007, Få danska företag väljer bort revisionen, s. 26

redo för att göra en omfattande förändring. Avskaffandet befaras bli förhastad och därmed vet man inte vilka påtagliga konsekvenser det kan leda till⁸.

Enligt en rapport från Civilekonomernas förbund framgår det att 28,1 % av alla företagsekonomiska studenter valde år 2004 att inrikta och fördjupa sig inom redovisning. Det framgick även att en majoritet av dem som tog ut sin examen 2004 valde att arbeta inom redovisningssektorn. Dessa siffror publicerades innan förslaget om avskaffandet började utredas⁹.

1.3. Problemformulering

Vårt forskningsproblem har formulerats utifrån nämnd bakgrund och problemdiskussion.

Problemformuleringen är:

- Kommer studenternas studier och karriärsval att påverkas av slopad revisionsplikt?

Följande hypoteser kommer att ställas i besvarandet av vårt forskningsproblem:

Hypotes 1: Det finns påtagliga skillnader mellan könen på hur de inriktar sig inom en utbildning.

Hypotes 2: Det finns en skillnad på hur elever vid olika lärosäten menar sig påverkas av avskaffandet av revisionsplikten.

Hypotes 3: Avskaffandet av revisionsplikten kommer att påverka studentens studieval av att fortsätta inrikta sig mot revision.

Hypotes 4: Kännedom om att revisionssektorn kommer att förändras påverkar studievalet.

Hypotes 5: Ålder kommer att vara av central betydelse för hur man gör sina studie- och karriärsval.

⁸ Dagens Industri, Debatt 2008-04-04, Slopad revisionsplikt måste ske i flera steg
⁹ Beck A, *Civilekonomer i arbetslivet 2008*, s 9

1.4. Syfte

Syftet med arbetet är att studera hur ekonomistudenter ser på avskaffandet av revisionsplikten och vilken inverkan den har på dem vid studier och karriärsval.

1.5. Avgränsning

Vi har avgränsat oss till att se på vad avskaffandet av revisionsplikten kommer att innebära för studenternas rådande studiesituation enligt dem själva. Vi har även använt oss av olika variabler såsom ålder, kön och lärosäte för att se om det finns någon bakomliggande orsak till studenternas attityd. Dem som valdes till att svara på våra frågor är studenter som läser företagsekonomi B och C på Södertörns högskola och vid Stockholms universitet i Sverige. Antingen hade de valt sin inriktning eller funderade fortfarande. Vi valde dessa två högskolor för att de är mycket relevanta för insamling av information men också på grund av den geografiska närheten till dem båda, vilket var gynnsamt med tanke på vår tidsram. 100 enkäter delades ut vid varje lärosäte.

2. Metod

Detta kapitel handlar om vilken undersökningsmetod som författarna valt, hur man valt att samla in data, enkätens utformning och hur urvalsgruppen och bortfall granskas.

2.1. Val av metod

Inom den samhällsvetenskapliga metodläran finns det två metoder som används i dagens vetenskapliga forskning. De metoder som beskrivs är den kvantitativa och kvalitativa metoden. Diskussionerna har mer eller mindre pågått om vilket metodsätt som är det mest effektiva alternativet vid undersökningar. Skillnaden mellan dessa metodsätt är att den kvantitativa metoden går på bredden och fokuserar sig mer på statistiskt underlag, medan den andra går mer på djupet. Dagens samhällsforskare bygger sällan sina studier på endast en av metoderna utan man tenderar att använda sig av de bägge metoderna, eftersom det ger ett bredare forskningsresultat¹⁰.

För att hitta en bra metod krävdes en hel del funderingar på vilken undersökningsmetod som skulle passa bäst till vårt syfte. Det föll på den kvantitativa metoden, eftersom den behandlar hård data och ger en större reliabilitet. Vi valde att använda oss av enkäter, som delades ut på plats till ekonomistudenterna på Södertörns högskola och Stockholms universitet. Enkätundersökning gör att man får en bred och generaliseringsbar bild av vad studentekonomen anser om avskaffandet av revisionsplikten. Utmaningen med metoden var att finna en preciserad frågeformulering för att få svar på frågeställningen. Eftersom insamlad data oftast bygger på siffror så läggs resultatet sedan fram i tabeller och diagram. Av just denna anledning valde vi att arbeta med en enkätundersökning för att det är kostnadsfritt och för att man snabbt når ut till studenterna.

2.2. Datainsamlingsmetod

Data som användes i undersökningen kommer ifrån enkätutdelningen. Utformning, bortfall och urvalsgrupp redogörs nedan.

¹⁰ (Denscombe, 2000 sid. 203)

2.3. Urvalsgrupp

Ur hela populationen som är ekonomistuderanter på alla Sveriges universitet och högskolor har vi av geografiska och bekvämlighetskäl delat ut enkäter till studenter som studerar företagsekonomi B och C på Södertörns högskola och Stockholms universitet. Istället för en totalundersökning är urvalsundersökning tids- och arbetsmässigt fördelaktig. I början var det tänkt att dela ut 200 st enkäter, 100 st vid varje lärosäte. Ur vår urvalsgrupp var det 146 studenter som besvarade enkäten och urvalet kommer att baseras på dessa.

2.4. Enkätundersökning

Enkätundersökningen bestod av 10 frågor utformade utifrån en strukturerad mall där det användes både intervall- och kryssfrågor med öppna svarsmöjligheter. Vid tolkning av svarsalternativen som var intervallbaserade mellan 1 och 10, kunde man få fram uppfattningar, attityder och känslor eftersom svaren kodades. Svaren kommer senare att tolkas i olika diagram¹¹. Enkäterna delades ut personligen av oss på föreläsningar för att minimera riskerna för bortfall och för att kunna svara på eventuella frågor från studenterna.

2.5. Bortfall

Bortfall i undersökningen kan ske på grund av olika anledningar, till exempel att en enkät lämnas obesvarad eller att studenten inte var närvarande då enkäten delades ut. För att minimera bortfallet försökte vi genomföra undersökningen vid föreläsningstillfällena då många studenter var närvarande på ett och samma ställe. De respondenter som fyllde i frågeformuläret var positivt inställda till att medverka. Respondenterna fick enskilt fylla i enkäten i lugn och ro. Av 150 enkäter som besvarades var det 146 st som kunde användas. Det ger oss ett relativt litet bortfall. Om bortfallet blir för stort så kan resultaten från studien bli missvisande.¹² En bortfallsanalys görs för att se om resultaten är missvisande – om man har en låg svarsfrekvens. I vårt fall hade vi fått in en relativt bra insamling av enkäter, men för

¹¹ Bell, J 2006, sid. 218

¹² <http://www.ifau.se/templates/DatedPage.aspx?id=7404>

att vara på den säkra sidan gjorde vi en analys, om bortfallet ligger mellan 5-10 % av det insamlade materialet.¹³ Denna del bör påbörjas innan man börjar analysera innehållet för att korrigera fel.

Olika demografiska variabler att ta hänsyn till är bland andra kön, etnicitet, ålder och civilstånd. I vår undersökning tittar vi på kön och ålder och sedan även den geografiska variabeln gällande vilket lärosäte man studerar vid – för att se om det föreligger skillnader eller samband mellan dessa olika variabler.

2.6. Bearbetning av Statistik

2.6.1. Korrelationskoefficienten (r)

Korrelation används för att se om det föreligger något samband mellan två variabler. Detta visas genom riktningen och hur pass styrkan är, man använder sig med ett snitt mellan +1 och -1 och där siffran 0 bevisar att det inte föreligger samband mellan två variabler. Om korrelationen ligger närmare minus ett är sambandet negativt och tvärtom¹⁴.

$$-1 \leq r \leq 1$$

2.6.2. T-test

T-testet används för att undersöka om en observerad skillnad mellan två medelvärden är av statistiskt signifikans, det vill säga att den inte kan förklaras av slumpen. Först bestäms hypoteserna, till exempel:

- $H_0 : v = 0$
- $H_1 : v \neq 0$

När hypotesen prövats, räknas t-värdet ut, som jämförs med kritiska nivån för t. Detta värde hämtar man i en tabell beroende på antal frihetsgrader. Om t-värdet är mindre än kritiska nivån för t så accepteras hypotesen och om t-värdet är större så förkastas hypotesen. Då finns det en statistiskt signifikant skillnad mellan variablerna¹⁵.

¹³ Enkätboken, Jan Trost, s 118

¹⁴ Ett stycke statistik, Dag Jonsson, Lennart Norell, s 184

¹⁵ Djurfelt, Larsson, Stjärnhagen (2003), Statistisk verktygslåda, s 242

2.6.3. Multipel Regressionsanalys

Inom statistik finns en annan förklarande modell för att påvisa eventuella statistiska samband mellan olika variabler, där man har en beroende variabel (y) och flera oberoende variabler (x). Eftersom denna studie är av kvantitativ form, och enkätutformad, så finns det flera variabler att undersöka och se om det föreligger något samband mellan dem. För att förstå multipel regression så måste man uppskatta värdena på den beroende variabeln genom att välja ut vilka värden från de oberoende variablerna man ska ha. Dessa värden fås fram via statistikprogrammet SPSS, där all data från enkätinsamlingen skrivs in för behandling¹⁶. Den multipla regressionen utformades efter studiens hypotesprövning för att urskilja vilka variabler som hade störst samband¹⁷. Som beroende variabler användes: ”hur mycket har avskaffningen av revisionsplikten påverkat studieval”, ”Om kunskapen att revisionssektorn förändras påverkat studieval” och ”inom vilken sektor studenten ser sig arbeta inom i framtiden”. Den oberoende variabeln är: ”tänka sig inrikta sig inom revision” och även ”vald inriktning”.

$$Y = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \dots + \beta_m X_m + \varepsilon.$$

β = anger lutningskoefficient

α = anger interceptet

(ε) vara en stokastisk variabel som normalfördelad

Y' = Det prognostiserade värdet för Y

a = Det uppskattade värdet för Y där regressionslinjen korsar y-axeln.

b = Regressionskoefficient för X, genomsnittlig förändring i Y när X ändras med en enhet.

X = Är ett värde för en oberoende variabel.

k = antalet oberoende variabler

2.6.4. Hypotesformulering

För att utföra en hypotesövning behöver man formulera en nollhypotes (H_0) och en mothypotes (H_1). Med detta test prövar man sina variabler och antingen förkastas nollhypotesen eller inte. Om man inte förkastar hypotesen så betyder det att man funnit ett tillräckligt stort samband mellan variablerna¹⁸.

Undersökningens hypotesprövning ser ut på följande sätt:

- $H_0 : \mu = 0$
- $H_1 : \mu \neq 0$

¹⁶ Wahlgren, Lars (2008) SPSS Steg för steg, s 131

¹⁷ Djurfelt, Larsson, Stjärnhagen (2003), Statistisk verktyglåda, s 329

¹⁸ Jonsson, Norell, 2002, Ett stycke statistik, s 149-150

3. Teori

Detta kapitel handlar om vilka teorier och relevant tidigare forskning som gjorts inom ämnet.

3.1. Revision

Ordet revision härstammar från det latinska ordet revidere, som betyder att blicka tillbaka. I Sverige är revision inget nytt eftersom det har funnits sedan 1985 och satt viktig prägel på marknaden.

Anledningen till revisionens viktiga roll är att vi behöver trovärdiga resultatmätt, för att som intressenter inte missgynnas. Intressenterna är aktieägare, leverantörer, kreditgivare och brukar oftast finnas på statlig nivå oftast i form av skattepengsintresse¹⁹.

Enligt lagen om revision är fysiska och juridiska personer som driver företagsverksamhet bokföringsskyldiga. Skyldigheten innebär att man ska göra en årsredovisning och ha minst en revisor som granskar företagets ekonomi, vilket innebär både bokföringen, årsredovisningen, förvaltningen och dess fortlöpande ekonomi – enligt god redovisningssed²⁰. En stor del av revisionen är revisorns revisionsberättelsen till företaget efter varje räkenskapsår. I denna revisionsberättelse får företaget påpekningar och veta om åtgärder som gjorts eller måste göras²¹. Revisionens centrala roll är betydelsefull för företagets intressenter som får möjlighet till att ha insikt i företagets ekonomi. Den ska ge en rättvis bild av företagets ekonomi, så att intressenterna inte blir vilseledda i hur företagets ekonomiska situation ser ut.

För att förenkla granskningen som förs genom revision är det bästa möjliga sättet att dela in dem i ett antal skede som tillsammans bildar den egentliga revisionens innehåll och ger en helhet av hur det ekonomiska läget föreligger. Granskningen sker när man går igenom det enskilda företagets ekonomi. Det görs en internkontrollering av både den löpande bokföringen, granskning av boksluten och även av årsredovisningen. Detta ger i slutet en mer strukturerad revision²². Som ovan nämnts är revisionen en kontroll av företagets ekonomiska verksamhet och förvaltning. ”Revision är att kritiskt granska, bedöma och uttala sig om ett företags redovisning och förvaltning.”²³

¹⁹ Bolagsrevisorn, Krister Moberg 2006, s 33-34

²⁰ Revisionslag 1999:1079 1&2§

²¹ Revisionslag 1999:1079 6§

²² <http://alltomrevision.wordpress.com/about/>

²³ <http://alltomrevision.wordpress.com/about/>

3.2. Revisorer

Inom den svenska lagstiftningen regleras revisorns roll och krav på behörighet. Lagens huvudsakliga uppgift är att reglera godkännandet och auktorisationen av revisorer. Både revisionsbolag och revisorers behörighet skall registreras samt hur dessa två sidor skall föra tillsyn och disciplinära åtgärder både för dem och mot dess åtaganden²⁴. I aktiebolagslagen står det tydligt att revisorns centrala roll är att granska bolagets årsredovisning och bokföring samt ledningens förvaltning. Granskningen skall ske enligt god revisionssed²⁵.

För att förstå arbetsmarknaden, måste man ha koll på vilka revisionsyrken som finns inom redovisningssektorn, för att kunna göra en återkoppling på breddverksamheten

3.3. Slopade revisionsplikt i andra länder – studier

I de flesta länder inom EU har mindre bolag varit undantagna från revisionsplikten. Av de nordiska länderna avskaffades revisionsplikten för mindre bolag i Danmark först, år 2006 och i Finland år 2007. Huvudsakliga anledningen till detta var att man ska kunna minska kostnaderna för bolagen, vilket gör dem mer konkurrenskraftiga inom Europeiska unionen²⁶. Det har ännu inte setts någon effekt av den slopade revisionsplikten. Många av de mindre bolagen fortsätter använda sig av revision. Enligt en studie fortsätter närmare 70 procent med det. Den enda påtagliga effekten är att skattemyndigheternas arbete har ökat, vilket har lett till att de statliga kostnaderna ökat. Detta är en gemensam nämnare för de andra två länderna, utöver Danmark och Finland, som valt att införliva slopad revisionsplikt – det vill säga England och Tyskland. Studier visar att många företag fortsätter med revision, då fördelarna med att ha det väger mer än nackdelarna. Revision inger trygghet både för företaget i sig och för dess intressenter²⁷.

²⁴ Lag (1995:528) om revisorer, 1 §

²⁵ Aktiebolagslagen, Kap 10: 3§

²⁶ Balans Nr 2/2007, *När revisionsplikten avskaffades i Danmark*, s. 31

²⁷ Balans Nr 11/2007, *Få danska företag väljer bort revisionen*, s. 26

3.4. Karriärutvecklingsteorier

Studenters studieval handlar mycket om en potentiell karriärmöjlighet, det vill säga om studenten kan se sig åstadkomma en karriär i yrket. Det har spekulerats mycket om vad som egentligen ligger bakom dessa karriärval. Bourdieu utvecklade inom sin sociologiska teori begreppet Habitus, detta begrepp kan förklara att människan agerar förnuftigt utan att vara strängt rationell. Enligt Bourdieu är människans sinne socialt strukturerat och kunskaper kategoriseras i psykiska matriser. Hur detta sker är ett resultat av personens bakgrund, speciellt gällande utbildning och uppfostran²⁸. Johanson skriver i Hagström (1999), att man inte kan klargöra detta fenomen med vanliga teorier. Han menar att de klassiska samhällsteorierna inte längre är aktuella då ett nytt samhällssystem har växt fram. Johansson påstår även att ingen teori helt förklarar varför studenter väljer som de gör.

Teorier som man dock relaterar till är bland andra karriärvalsteorin och "självkoncept"²⁹. I en studie gjord av Eddy S.W. Ng som syftar till att undersöka de faktorer som har inflytande över ett karriärval. Fokuseringen låg på ekonomistuderande som i allmänhet anses ha ett realistiskt självkoncept och att vara målmedvetna. För att få en förståelse över studenters yrkesval så måste man gå in på djupet och utforska olika faktorer så som värderingar till exempel. Ett begrepp som Eddy S.W. Ng skriver om är karriärprospektering. En annan teori som utformats är Hodkinson & Sparkes careership-teori som är en vidareutveckling av Bourdieus teori. Den tredje teorin som behandlas i denna studie är Robert W. Lent, Steven D Brown och Gail Hackett's Socialkognitiva karriärteori (SCCT).

3.5. Karriärprospektering

Eddy S.W. skriver i sin studie om karriärprospektering att detta är ett begrepp som innebär kartläggning av personens inre- och omgivningsprospektering. Inre prospektering handlar om att utforska sina egna värderingar, intressen och erfarenheter för att utifrån det välja ett passande yrke.

Omgivningsprospektering handlar om att få djupare kunskap om karriären genom att samla information om arbetsmarknader och yrken.

Detta begrepp utformas enligt Eddy S.W. för att hjälpa studenter att identifiera sina personliga intressen, kunskaper och karriärsmål. Han betonar att en viktig faktor försummas i denna teori – den kulturella

²⁸ Bourdieu och Wacquant 1996, sid 111

²⁹ Skolverket, 2004

inverkan på studenten. Då människor i större utsträckning påverkas av familj och andra närstående i sina val. Han skriver även om begreppen oberoende och beroende självkoncept. Beroende koncept handlar om personer som påverkas av värderingar och oberoende koncept är om personer som är självständiga. Detta konstaterar han i artikeln där han menar att studenter i Västeuropa är mer självständiga än dem i bland annat Asien och Latinamerika

3.6. *Careership*

Hodkinson & Sparkes (1997) vidareutvecklade Bordieus begrepp inom karriärvägledningen eftersom de ansåg att begreppen habitus och kapital missade viktiga aspekter som borde belysas ännu mer. De kritiserade även flera andra teorier inom det området, då de ansåg att det är mycket som är tvetydigt. De bearbetade teorierna var för sig. Karaktärsdragsteorin framhåller karriärvägledarens jobb, med syfte att matcha ihop rätt person med rätt jobb genom att titta på personlighetsdrag, kompetens och intressen. Denna teori anses alldeles för förenklad och blir ofta kritiserad. Den andra teorin var utvecklingsmodellen där de olika utvecklingsstadierna i beslutsfattandet framhävs. De menar att val av karriär inte blir bra om personen inte är tillräckligt mogen i sin kompetens och som person. Den sista modellen är social inlärningsteori och innebär samspel mellan sociala och kulturella faktorer i beslutsfattandet³⁰.

Hodkinson & Sparkes utvecklade en metod för att få fram en relevant teori om karriärval som kunde fungera som ett bättre alternativ till de äldre teorierna. De delade upp metoden i tre olika nivåer för att förtydliga olika samverkande faser. Den första nivån grundar sig på individens livshistoria, familjebakgrund och kultur, vilket innebär att beslut tas utifrån dessa erfarenheter. Individen samlar på sig begreppsmässiga strukturer sedan barnsben som gör att man uppfattar möjligheter och fördelar med ett beslut snabbare, då man är påverkad av känslor och attityder som ens omgivning har ingett. De påvisade att individens karriärbeslut är färgad av vilken kultur man är uppvuxen i och inom vilken handlingshorisont man befinner sig i. Därefter tar man pragmatiska rationella beslut³¹.

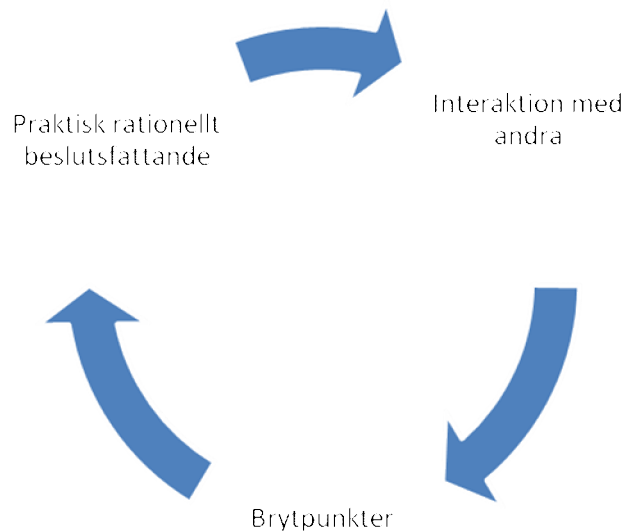
Den andra nivån handlar om självutveckling, det vill säga att på bästa möjliga sätt nå sitt mål. Det är personens drivkraft som är avgörande för en utveckling och besluten tas utifrån ömsesidig påverkan i det personliga livet med omvärlden. Denna nivå beskriver även att alla aktörer på marknaden är

³⁰ Hodkinson, Phil & Sparkes, Andrew C (1997)

³¹ Hodkinson, Phil & Sparkes, Andrew C (1997)

beroende av varandras beslut på ett eller annat sätt. Ett vidare exempel på detta är att arbetsgivaren vill ha välutbildade studenter för att kunna öka sin vinst med hjälp av duktig personal. Och en student måste ha ett välfungerande utbildningsväsende för att matcha arbetsmarknadens krav. Det fattas beslut inom den egna handlingshorisonten för att kunna skapa ett samspel med marknaden. Interaktion med andra på marknaden sker genom kontakter, politiska och ekonomiska beslut³².

Den sista nivån är självpåtvingande, händelser eller faktorer i människans liv som man inte kan påverkas och har en verkan på dennes val. Det är makropåverkande faktorer såsom politiska, historiska, geografiska, ekonomiska och sociala förändringar som utgör brytpunkter hos individen. Dessa brytpunkter får identiteten att förändras och gör att man tar beslut utifrån vad som är då aktuellt inom den egna handlingshorisonten. Ett exempel på en brytpunkt är när någon lagförändring sker som har en påverkande roll för den egna individens handlingsområde.



Modellens tre nivåer kan förklaras med genom att man;

1. Sammansmälter sociala och kulturella faktorer med personliga preferenser.
2. Att man utvecklas i en tydlig representativ modell för lärande.

³² Hodkinson, Phil & Sparkes, Andrew C (1997)

3. Att man länkar ihop individuella preferenser med möjligheter i strukturer, som att slå samman individuella preferenser med möjlighet. Strukturer på ett sätt som inbegriper att ödet får bestämma hur det kommer att ske, antingen som slumpmässigt kommer fram till hur man ska lösa problemet eller svara på den stora frågan.

Dessa tre nivåer i teorin har en central betydelse för hur man ser olika individer i sitt undermedvetna som bedöms utifrån andra teorier och modeller. Vilket oftast leder till att man fattar beslut på rationell nivå, inom olika delar av livets val såsom yrkesval, studieval och olika slags rutiner.³³

3.7. Socialkognitiv karriärteori (SCCT)

Denna teori är utformad av Robert W. Lent, Steven D. Brown och Gail Hackett. Den behandlar två olika aspekter med fokus på kognitiva faktorer – graden av uthållighet vid hinder och uppnådd framgång. Den försöker skapa förståelse för hur olika processer förändrar och påverkar människors beteende i val av intressen, framgångar och olika yrkes- och studieval³⁴.

Socialkognitiv karriärsteori indelas i två primära aspekter där man utgår från:

Att kunna uppfylla mål, att ha förmågan att kommunicera i både tal och skrift. Både kognitiv och som finns ovan interpersonella faktorer att kunna uttrycka sig väl, ha självförtroende och ha personliga mål. Detta kan utgöra en grund för att göra ett val inom studie- och karriärområden, då man anses kunna göra ett betänkt val och självförtroendet att göra, det vill säga att man anser sig att ha tillräckligt med ”kött på benen”³⁵.

Denna aspekt visar att bakgrund, etnicitet, sexualitet och kön, inverkar på graden av stöd man har från omgivningen och på hur pass trygg eller förhindrad man känner sig till att göra val. En familjär mor kanske inte väljer att ta chefstjänsten, då det kan komma att betyda mycket mindre tid för familjen. Bakgrundsfaktorer såsom om man lever i en positiv miljö kan leda till att man gör ett positiv val. Man agerar utifrån den miljö man lever i, eller kommer ifrån. Att få fullt stöd för vissa beslut, kan leda till att man följer strömmen³⁶. Under andra primära aspekten är det som vi även nämnt ovan,

³³ Hodkinson, Phil & Sparkes, Andrew C (1997). *Careership: A Sociological Theory of Career Decision Making*. British Journal of Sociology of Education, 18 (1).

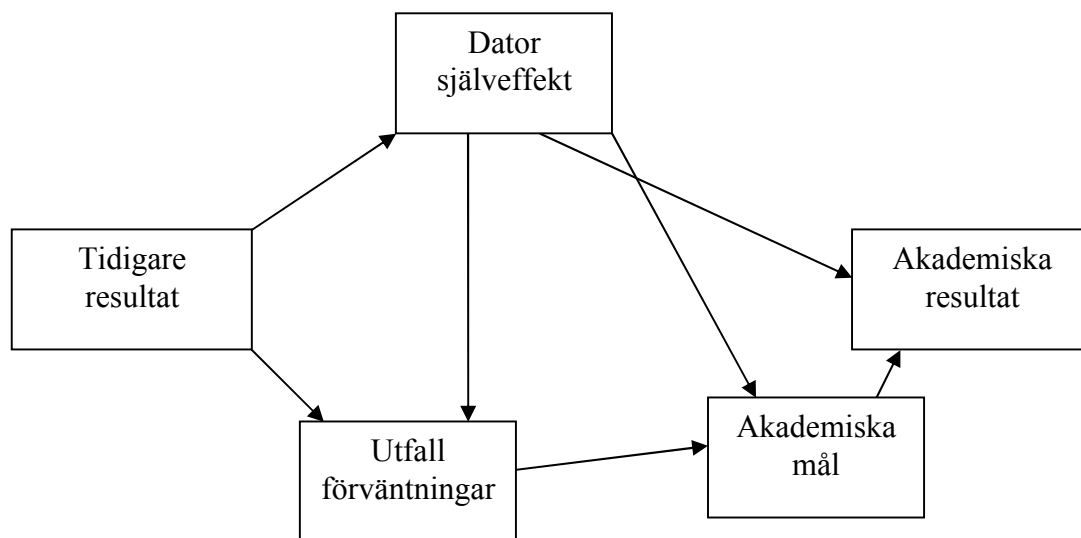
³⁴ Social cognitive career theory (SCCT) <http://www.osra.org/itlpj/smithfall2002.pdf>

³⁵ Social cognitive career theory (SCCT) <http://www.osra.org/itlpj/smithfall2002.pdf>

³⁶ Social cognitive career theory (SCCT) <http://www.osra.org/itlpj/smithfall2002.pdf>

omgivningsfaktorer som påverkar. Och detta kan även vara medie- och samhällsinformation. Till exempel lider samhället i dag av en finanskris, vilket kanske leder till valet att fortsätta studera, för man tror att arbetsmarknaden är för svag. Och allt detta kanske förändrar valet under perioden man tänker välja. Dessa faktorer som påverkas av omgivningen kan te sig olika hos olika personer.³⁷

SCCT påvisar att man har ett självfekt-system, där ens tidigare resultat är en effekt av ens tidigare prestationer och färdigheter. Detta leder i sin tur till att ens val påverkas indirekt eller direkt av hur man presterar.³⁸



Figur 1: Social-kognitiv karriär teori modell av prestanda

Tabellen är hämtad utifrån en akademikers SCCT gällande studieval, förklarar proceduren av hur man presterar ett bra val. Förklaring av figuren ovan: Tidigare resultat och kunskaper → ger ett bättre självförtroende för en viss typ av beslut → vilket leder till att man har förväntningar inför det kommande → man har ett akademiskt mål det vill säga valet ska leda till något, det ska finnas ett syfte med det man gör → leder till ett resultat det vill säga valet görs.³⁹

³⁷ Social cognitive career theory (SCCT) <http://www.osra.org/itlpj/smithfall2002.pdf>
³⁸ Social cognitive career theory (SCCT) <http://www.osra.org/itlpj/smithfall2002.pdf>
³⁹ Social cognitive career theory (SCCT) <http://www.osra.org/itlpj/smithfall2002.pdf>

4. Resultat

Här presenteras resultatet utifrån enkäterna, samband mellan variabler och hypotesövningar.

4.1. Svarsfrekvens

Det var huvudsakligen tänkt att 200 st enkäter skulle delas ut, varav 100 st på Södertörns högskola och 100 st på Stockholms universitet. Av dessa 200 st delades endast 150 st ut och skälet till bortfallet var svårtillgängligheten på ekonomistudenter. 146 st enkäter var användbara för studien. Det ger en svarsfrekvens på 73 procent, som är en hög svarsfrekvens jämfört med andra kvantitativa studier enligt Denscombe, 2000. Han betonar att det är detta som är själva problemet med kvantitativa studier, den låga svarsfrekvensen, som ger en låg reliabilitet⁴⁰.

Sammanställningen av vissa enkätfrågor har gjorts utifrån skalnivå 1-10, som gör det lättare att tyda frekvensen av svar.

Respondenterna som på fråga fem svarade redovisning som vald inriktning, hoppar sedan över till fråga sju medan de övriga respondenterna som valde annan inriktning får svara vidare på fråga sex.

4.2. Bearbetning av data

För att bearbeta och koda enkäterna användes statistiska programmet SPSS som hjälpmedel.

Varje enskild enkät fördes in i programmet och alla svar kodades till siffror, detta för att sedan underlätta hanteringen av data. Analyseringen av data skedde även det med programmet SPSS.

⁴⁰ Denscombe, 2000 sid. 28

4.3. Sammanställning av enkät

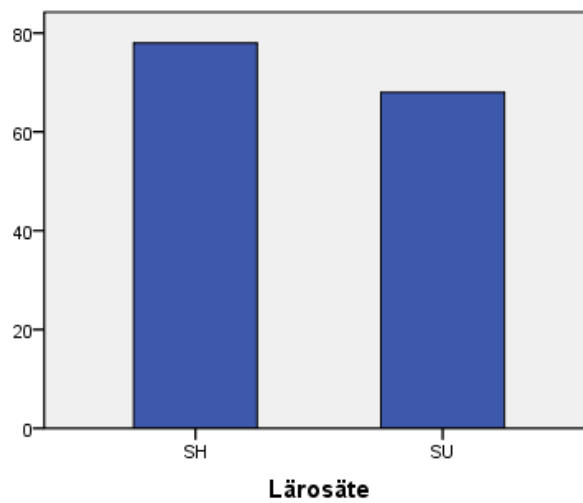


Diagram 1, SH = Södertörns Högskola och SU = Stockholms Universitet

Totalt användes 146 st enkäter som data till vår studie. 53,4 procent av enkäterna delades ut på Södertörns högskola och 46,6 procent delades ut på Stockholms universitet

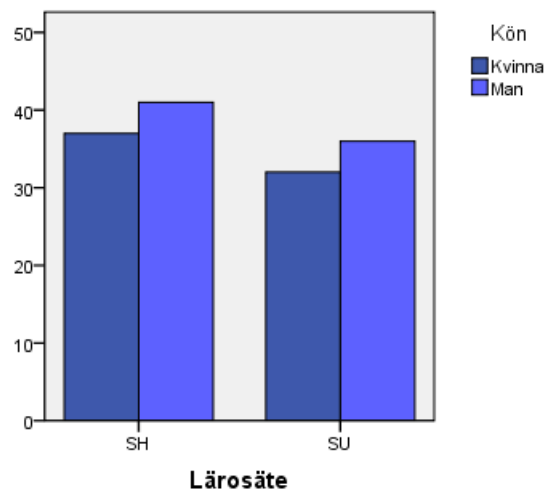


Diagram 2, könsfördelningen mellan skolorna

Totalt delades det ut 69 st (47,3%) enkäter till kvinnor var av 37 st på SH och 32 st på SU. Det blev totalt 77 st (52,7%) män där 41 st var på SH och 36 st på SU.

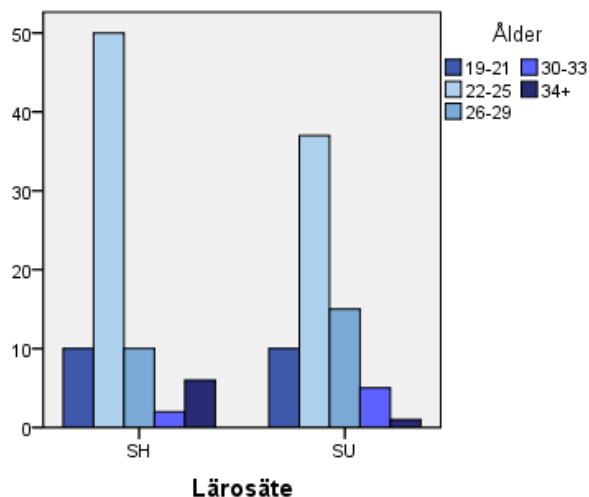


Diagram 3, åldersfördelning på respektive lärosäte

Av de 146 respondenter som deltog var 59,6 procent mellan 22-25 år. Av åldrarna mellan 19-21 och 26-29 år var det 13,7 % respektive 17,1 %. Resterande åldergruppen 30 och uppåt var det 9,6 %. Det var ungefär lika många respondenter i varje åldersintervall på bägge lärosäten.

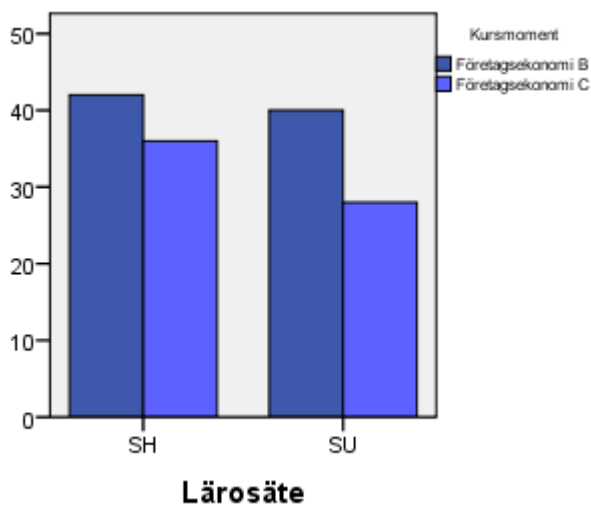


Diagram 4, vilken kurs studenten läser för tillfället

82 respondenter studerade företagsekonomi B, varav 42st (28,8%) på SH och 40st (27,4%) på SU. 64 respondenter studerade företagsekonomi C (43,8%) varav 36st på SH och 28st på SU

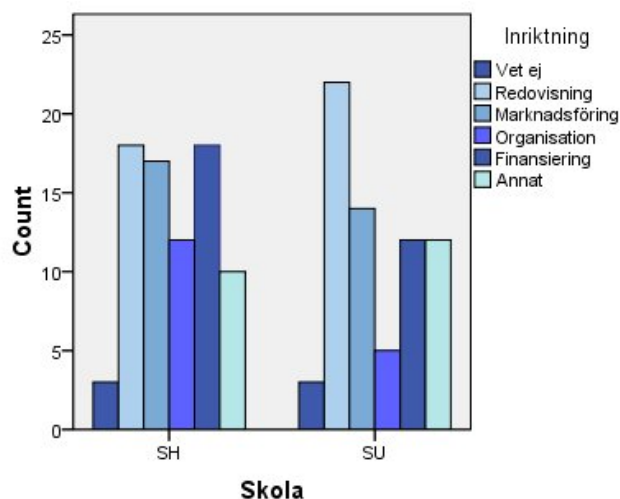


Diagram 5, inriktning eleven studerar eller ska rikta in sig mot

27,4 % studerade redovisningsinriktningen och medan den lägsta procentsatsen på urvalet var organisationsinriktning som enbart låg 12,3 % av de 146st vilket är totalt 18st respondenter. Näst största intresseinriktning är marknadsföring för bägge lärosäten.

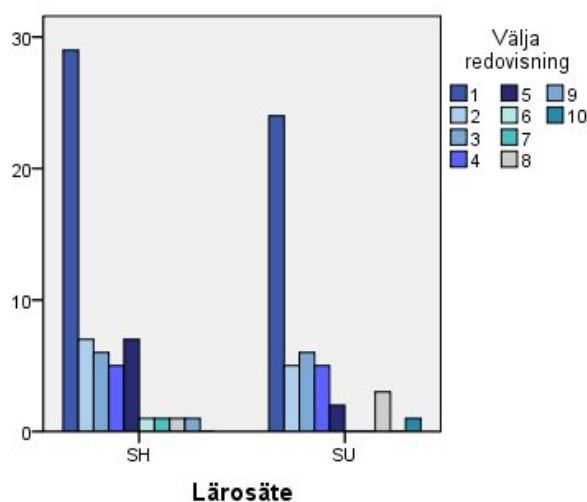


Diagram 6, i vilken grad studenten kan tänkas inrikta sig mot revision

Av 104 respondenter som ringade in 1 som svarsalternativ var det hela 51 % som absolut inte tänker inrikta sig inom redovisning eller revision. Svarsalternativ 2-5 var det 41,3 % som antas att de inte tänker inrikta sig inom branschen. Resterande av svarsalternativet 6-10 var 7,7 % som tänker läsa vidare till revisionsbranschen.

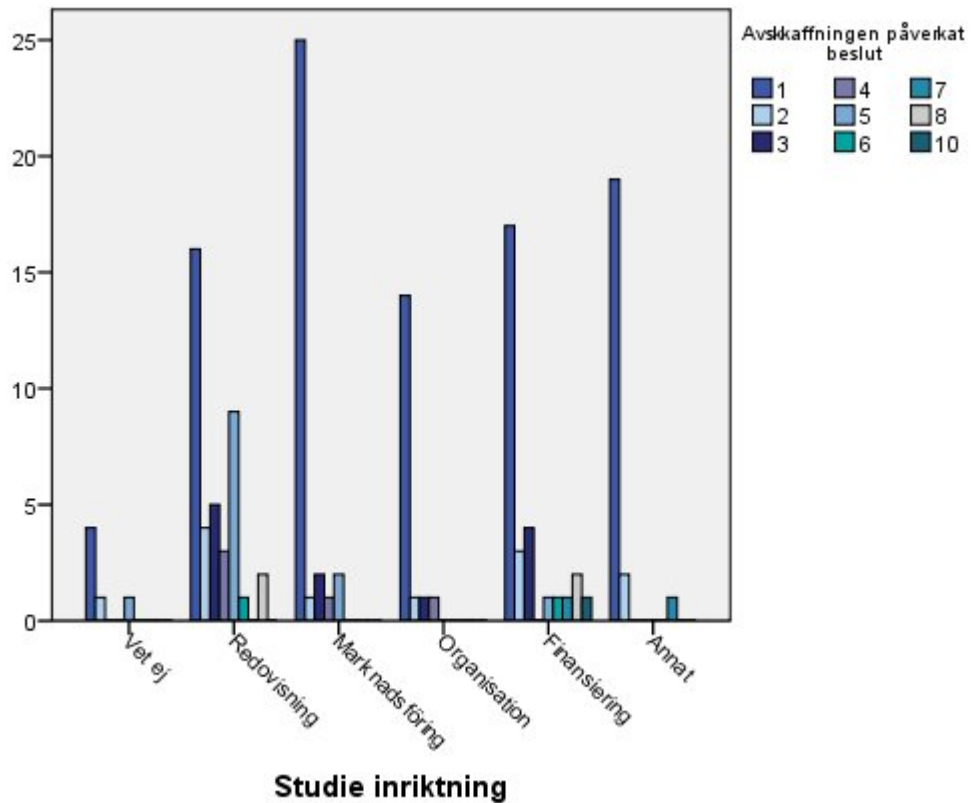


Diagram 7, om avskaffning av revisionsplikten kommer/har påverkat studentens val i skalnivå där 1 är inget och 10 är stor påverkan

Det var hela 63,7% av alla tillfrågade som inte alls baserat sitt studieval utifrån avskaffningen av revisionsplikten. Sen var det ganska jämt fördelat mellan nivåerna 2-5, som var närmare beslutet om att det inte alls påverkat.

1,4 % var säkra på att avskaffningen har påverkat deras val och det var ganska jämt fördelat mellan nivåerna 5-10, vilket påvisade att avskaffningen nästintill påverkat dem, 14,38 % av 146 studenter

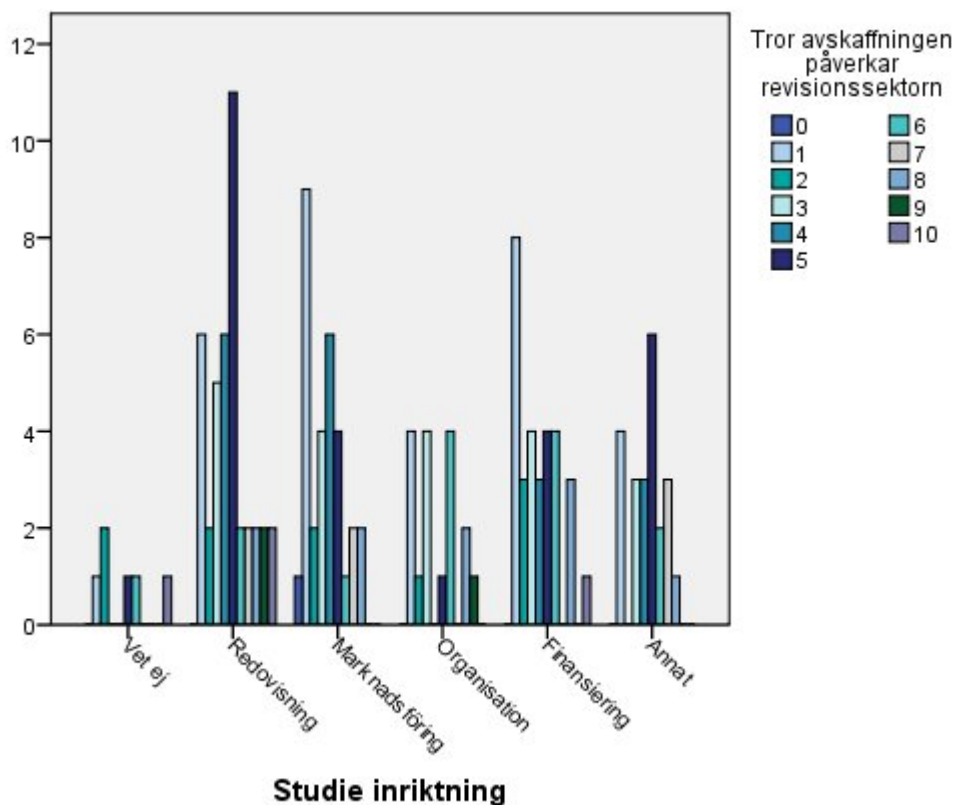


Diagram 8, tror avskaffningen påverkar redovisningssektorn i skalnivå där 1 är inget alls och 10 är stor

En majoritet 20,0% trodde inte alls att avskaffningen av revisionsplikten kommer att påverka redovisningssektorn. Upp till 74,0% låg på intervallerna 1-5 på skalnivån, vilket ligger närmare svarsalternativet att det inte påverkat dem alls. 44,5 % hade ringat in mellan 5-10 på skalnivån vilket var närmare svarsalternativet att det påverkat dem till en viss grad och de som hade ringat in de starkare svarsalternativen på det vill säga skalnivån 9-10 låg på 4,8 %. 6,8 % hade skrivit in att de inte vet om det har påverkat dem eller inte.

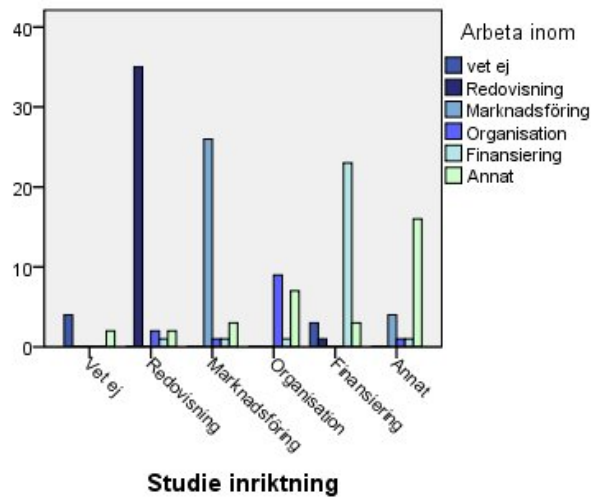


Diagram 9, inom vilken bransch studenten ser sig arbeta inom i framtiden

Av 146st respondenter så valde 36st (24,7%) redovisning som den bransch som de vill inrikta sig inom i framtiden, vilket var det högsta intresset bland respondenterna.

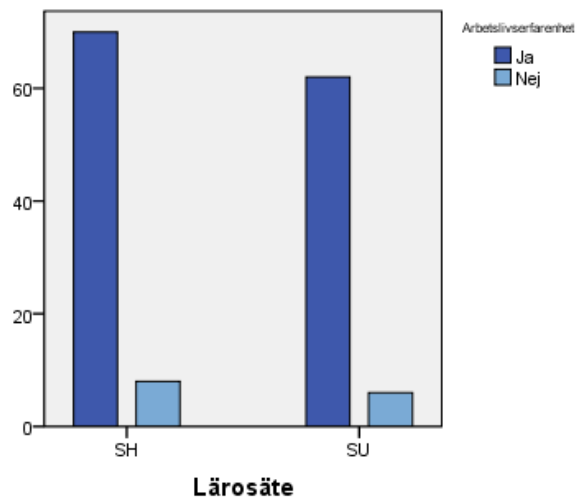


Diagram 10, arbetslivserfarenheter

Av 146st respondenter hade 132st (90,4%) arbetslivserfarenhet, medan 14st (9,3%) inte hade någon form av arbetslivserfarenhet. 70st SH- studenter (47,9% av 146st) hade arbetslivserfarenhet och 62st SU-studenter (42,5% av 146st) hade arbetslivserfarenhet.

4.4. Hypotesprövning

I detta kapitel behandlas våra beroende och oberoende variabler utan hänsyn till samband och signifikansnivåer. Hypoteserna illustreras med spridningsdiagram och analyseras i senare kapitel.

Hypotes 1: Det finns påtagliga skillnader mellan könen på hur de inriktar sig inom en utbildning.

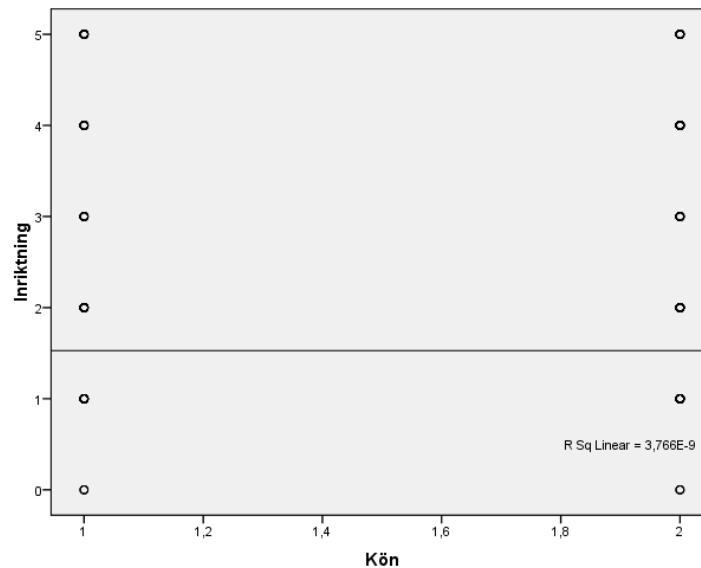


Diagram 1, samband mellan kön och studieinriktning

Denna hypotes gav en korrelation (r) på 0,000 och tyder på ett nollsamband, som framkommer påtagligt i diagrammet. Det vill säga att variablerna kön och studieinriktning inte har någon påverkan på varandra.

Hypotes 2: Det finns en skillnad mellan lärosätena i hur de ser på att avskaffandet av revisionsplikten påverkar.

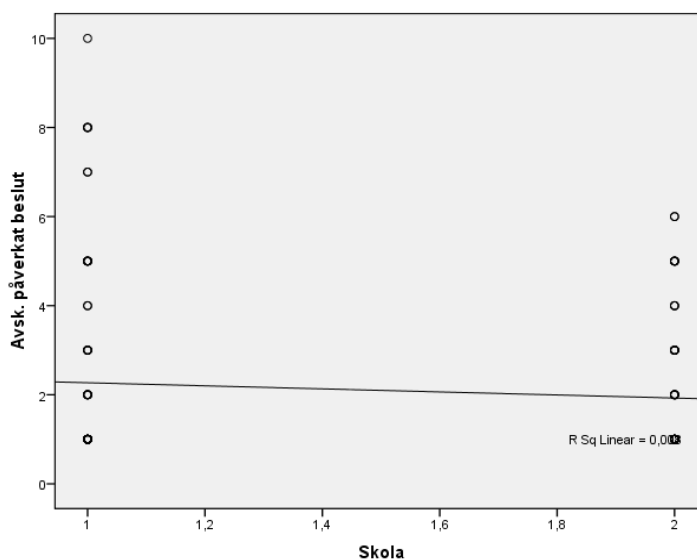


Diagram 2, samband mellan lärosäte och uppfattning om avskaffning av revisionsplikt

Denna hypotes gav en korrelation (r) på -0,090 och tyder på ett betydelselöst negativt samband. Det är en stor risk att den lilla korrelationen uppstått på grund av slumpmässig variation

Hypotes 3: Avskaffandet av revisionsplikten kommer att påverka studentens studieval i val av att fortsätta inrikta sig mot revision.

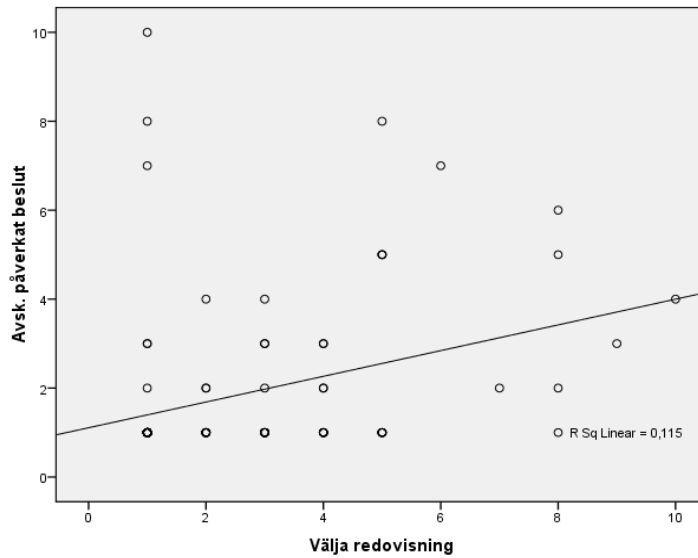


Diagram 3, samband mellan att inrikta sig inom redovisning och kunskap om avskaffningen.

Denna hypotes ger en korrelation (r) på 0,340 och r^2 på 0,115 som tyder på ett svagt positivt samband. Ju mer information man har desto större avviker man ifrån att inrikta sig inom redovisning.

Hypotes 4: Kännedom om att revisionssektorn kommer att förändras påverkar studievalet.

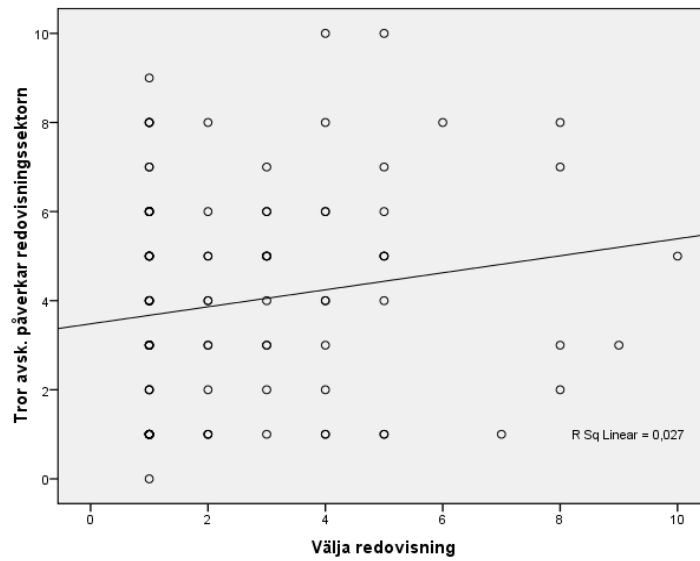
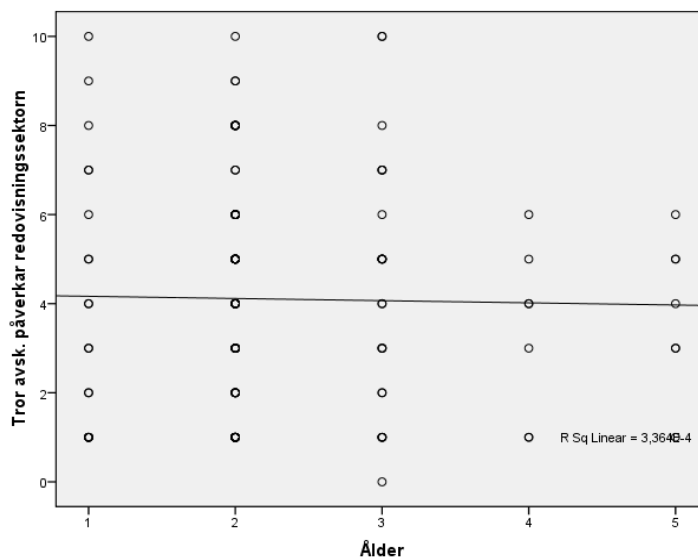


Diagram 4, samband mellan att revisionssektorn kommer förändras påverkar studievalet.

Denna hypotes gav korrelationen (r) på 0,163 och r^2 på 0,027. Som betyder att ett väldigt svagt positivt samband existerar.

Hypotes 5: Ålder kommer vara av central betydelse för hur man väljer att svara och gällande osäkerhet på hur framtiden kommer att se ut för revisorer.



Denna hypotes ger en korrelation på $-0,018$ som visar på ett ytterst svagt negativt samband.

4.5. Multipel regressionsanalys

I tabellen nedanför redovisas den multipla regressionsanalysen med beroende variabel ”välja redovisning”. F-värdet visar på att det finns en signifikans på en femprocentig signifikansnivå och hypotesen förkastas⁴¹. Alltså påverkas vår beroende variabel av de valda oberoende variablerna. Det var endast vetskapen om att avskaffandet av att revisionsplikten ska avskaffas som var av större signifikans. De andra variablerna påverkade inte betydande och inga samband hittades⁴².

Signifikansnivå	R	r ²	Justerad ²	F-värde	F-värdets signifikans
5%	0,394	0,115	0,121	4,549	0,002

Oberoende variabel	Koefficient	t-värde	t-värdets signifikans	
a (konstant)	2,720	3,165	0,002	
Avsk. Påverkar besl.	0,406	3,323	0,001	
Förändring rev.	0,028	0,319	0,750	
Kön	-0,825	-2,106	0,038	
Ålder	0,093	0,403	0,688	

⁴¹ <http://www.bbs.hik.se/utbildning/kurssidor/statistik/filer%206-10p/regression.pdf>

⁴² Djurfelt, Larsson, Stjärnhagen (2003), Statistisk verktygslåda, s 329

5. Analys

Här presenterar vi vår analys där vi kopplar in vår teoretiska referensram med våra resultat utifrån enkätundersökningen.

5.1. Fråga 1-3: kön, ålder och lärosäte.

Anledningen till att det enkäterna blev ojämntfördelade var pga. att det var svårt att lokalisera och få tag på elever på SU till vår studie. Differensen var ca 9 % och det är ganska låg siffra och vi tror inte detta ska ha en större påverkan på studien.

Inom den socialkognitiva teori påvisas det att kön och ålder kan ha en betydande effekt på hur man gör sina val. Då åldern baseras på att ju äldre man är desto mer livserfarenhet har man och därmed kan man göra mer betänkta val. I vår undersökning var åldersgruppen mellan 22-25 år starkt överrepresenterade, vi fann inga skillnader i svarsalternativen i de olika åldrarna och mellan hur de olika könen besvarar på respektive fråga. Vi fann att ålder- och könsskillnaden i detta fall har ingen betydelse för hur man gör sina val, utan beroende på hur medveten man är om förändringar på marknaden och hur pass tillgänglig man är för informationsflöde är det som är det viktiga i denna studie.

5.2. Fråga 4-5: inriktning och kursmoment.

Av dem som studerade företagsekonomi B var det en majoritet på 30,5 % som har valt eller tänker inrikta sig inom redovisning. När man jämför detta med företagsekonomi C studerande har detta intresse minskat till 23,4 % om man tittar på hur många som i dagsläget läser redovisningsinriktningen. Teorin karriärprospektering beskriver att innan det görs ett val ser man till att få djupare kunskap om valet genom att man samlar på sig information om de arbetsmarknader och yrken. Denna insamling kan ske utav ens sociala omgivning såsom familj och vänner.

5.3. Fråga 6: De som inte studerar redovisning.

Av de övriga respondenterna som valde en annan inriktning än redovisning i fråga 5 fick även svara i fråga 6. Vi ville se om det finns ett intresse för redovisningssektorn och även om skälet till val av en annan inriktning är på grund avskaffningen av revisionsplikten. Majoriteten av studenterna hade gjort sina val på grund av att redovisningsutbildningen inte är intressant enligt dem. Valen hade inte grundats på effekten av avskaffningen av revisionsplikten, vilket kan relateras till Careership teorins tredje nivå där förändringar i samhället sker utan att individer ibland kan märka av vilken påverkan den har gjort på dem, vilket gör att det blir mer allmänt accepterat. De har gjort val av på grund av egna intressen och på bästa möjliga sätt självutveckla sina egna mål. Vi har funnit att den andra nivån i Careerships teorin beskriver studenternas val, då dem har baserat sina beslut utifrån en ömsesidig påverkan i det personliga livet med omvärlden och man sätter det egna intresset före för att på så sätt nå sitt mål.

5.4. Fråga 7: Hur har avskaffning av revisionsplikten påverkat studenternas val och hur kommer det att påverka redovisningssektorn.

65 % av 146 respondenter har inte blivit påverkade av avskaffningen av revisionsplikten oavsett studieinriktning. Av dem som valt redovisning som inriktning är det 40 % som inte påverkats av den kommande förändringen inom revisionssektorn. Det är även viktigt att belysa att det har påverkat 52 % av alla respondenter i en mindre grad. Utifrån våra resultat har det påvisats att avskaffningen av revisionsplikten inte påverkar studenternas val av studieinriktning och att det är det egna intresset som dominerar. Detta är en faktor som påpekas i samtliga teorier vi nämnt.

74 % har valt att svara mellan intervall 1-5, vilket påvisar att avskaffningen inte kommer att ha större påverkan på arbetsmarknaden inom redovisningssektorn. 26 % av respondenterna trodde på en förändring på arbetsmarknaden.

5.5. Fråga 9: Vald studieinriktning och vilket yrke studenten vill jobba med.

Av de 40 respondenter som valt redovisning som inriktning vill 35st av dem arbeta som revisorer. Det ser ut så i samtliga inriktningar att de som valt en viss inriktning väljer att även arbeta inom det i framtiden.

5.6. Fråga 10: Har studenterna någon arbetslivserfarenhet som är av väsentlig betydelse.

90,4 % av studenter hade arbetslivserfarenhet och en övervägande majoritet av dem arbetar inom finans- och försäljning

6. Slutsatser

Här tar vi upp slutsatser som utgått ifrån vår studie. Här skall även studiens frågeställning besvaras.

I det första kapitlet utformades ett huvudproblem och fem hypotesprövningar så att dessa kan besvaras utifrån den enkätundersökning som gjorts.

6.1. Svar och tolkningar av hypoteser.

6.1.1. Hypotes 1: Det finns påtagliga skillnader mellan könen på hur dem inriktar sig inom en utbildning.

Variablerna mellan kön och studieinriktning har inte någon form av påverkan hos varandra och det kan uppfattas underligt då ett sådant samband kan tyckas existera. En naturlig förklaring till resultatet kan vara att alla respondenter studerar ekonomi. Om man valt att studera andra studenter med andra inriktningar anses man tro att samband existerar. Enligt ovan nämnda teorier så är det individens intressen och erfarenheter som ligger i grund för dennes karriärsval och könen där är av betydelse.

6.1.2. Hypotes 2: Det finns en skillnad på hur lärosäten anser om avskaffningen av revisionsplikten och hur den påverkar.

Korrelationen (r) $-0,090$ tyder på ett betydelselöst negativt samband. Det finns således inga som helst tecken på att variablerna skola och att avskaffning av revisionsplikten påverkat är korrelerade. Enligt tidigare studier så förekommer det en skillnad på hur människor val och uppfattningar. Men dessa variationer uppkommer mestadels om man jämför människor i olika länder enligt

6.1.3. Hypotes 3: Avskaffningen av revisionsplikten kommer att påverka studentens studieval av att fortsätta inrikta sig till revision.

Denna hypotes är i större del syftet med uppsatsen och förväntades vara av större signifikans. Eftersom vårt t -värde ($3,648$) visade på ett högre värde än vad som gäller vid 103 frihetsgrader, vilket är $2,000$. Slumpen är färre än 1 fall av 1000 att detta resultat skulle uppstå om sambandet saknades i populationen. Även vårt p -värde visade sig vara $<0,001$ som bara stärker resultatet.

6.1.4. Hypotes 4: *Kännedom om revisionssektorn kommer att förändra studievalet.*

Ju mer man tror att revisionssektorn kommer förändras, desto mer påverkar det studievalet. Även detta resultat kan tyckas vara svagt med korrelationen (r) på 0,163 och r^2 på 0,027 och tros visa ett starkare samband. T-värdet blev 1,669 och ett p värde 0,098 och därmed kan man inte säkerställa något samband

6.1.5. Hypotes 5: *Ålderskillnaden kommer vara av en central betydelse på hur man gör sina studie- och karriärsväl.*

Åldern kan tänkas ha en viss roll då man genom med ålder får mer livserfarenhet och kunskaper som kan spela in. Men som diagrammet tydliggör finns inget riktigt samband och ett statistiskt samband kan inte identifieras när korrelationen är på -0,018.

6.2. Svar på huvudproblemet

Syftet med detta arbete var att studera hur studentekonomen ser på avskaffandet av revisionsplikten och vilken inverkan den har på dem vid studier och karriärsväl.

Uppsatsens forskningsproblem och syfte är kopplad till varandra

Forskningsproblem lyder: Kommer studenternas studier och karriärsväl att påverkas i samband med avskaffning av revisionsplikten?

Utifrån en utförd enkätundersökning har man kommit fram till att avskaffningen av revisionsplikten inte har någon större påverkan om hur studenter väljer sina inriktningar i framtiden och detta har påvisats med en klar majoritet att hela 74 % från båda lärosäten i intervall mellan 1-5. Om förändringen i och med ikraftträdande kommer att drabba 96 procent av Sveriges bolag, anser vi nu i denna slutsats att anta att arbetsmarknaden kommer att bli hotad för revisor och dess tjänster som en överdriven syn. Om man tar Danmark som exempel så finns det inga tydliga förändringar av avskaffandet⁴³. Arbetsmarknaden hos Danmark har inte stagneras för revisorer utan att deras tjänster förändras ut efter kundens behov⁴⁴ och troligtvis kommer det bli likadant i Sverige.

⁴³ Balans Nr 2/2007, *När revisionsplikten avskaffades i Danmark*, s. 31

⁴⁴ Balans Nr 11/2007, *Få danska företag väljer bort revisionen*, s. 26

7. Avslutande diskussion

I denna avslutande kapitlet har uppsatsens arbetsgång medfört en kritisk granskning av källor och resultat i form av våra egna reflektioner. Även förslag till framtida forskning framgår.

7.1. Egna Reflektioner

Vår reflektion över uppsatsen är att det varit ett intressant och lärorikt ämne att skriva i och hoppas på att denna studie kommer att bli lika intressant för läsarna.

Under arbetets gång har vi stött på vissa problem och det har kunnat lösas genom att ha tålamod och kompromiss mellan författarna. Ett av de stora problemen var att finna ekonomistudenter som studerar på högskolan, men det löstes sig genom att hålla sig till de föreläsningstillfällena då många studenter samlades på ett och samma ställe. Annat problem var också problemfrågeställningar som turerna varit fram och tillbaka, även här har frågorna utformats på ett sådant sätt att reliabilitet stärkts.

7.2. Källkritik

I den kvantitativa undersökningen var det tänkt att dela ut enkäter till 200 studenter, varav 100 vid vardera lärosäte. Anledningen till det antalet studenter och de två skolorna, Södertörns högskola och Stockholms universitet, är att vi ansåg dessa ge en stark och rättvis bild av målpopulationen. För författarna var detta en tids- och arbetsmässigt fördelaktig undersökning.

Av 200 studenter var det 146 respondenter som svarade på enkäten. Det kan vara så att många studenter har olika föreläsningstillfällen, vissa kanske studerar på egen hand eller arbetar extra under vissa studietillfällen. Vi fick ett litet bortfall och reliabiliteten blev inte så värst påverkad eftersom svarsfrekvensen var cirka 73 procent.

Arbetet har inte varit baserat på några egna värderingar, då vi använt böcker, artiklar och Internet som källor.

Litteraturen och källorna som vi använt är relevanta för vår undersöknings syfte. Metodkapitlet och teoridelen har baserats på böcker som är kända och väsentliga inom samhällsvetenskapen och med bra rekommendationer från lärare.

Artiklarna som använts är relevanta och ett nyttigt och nyanserat material eftersom många av dessa artiklar härrör från stora och etablerade företag. Dock är *Careership: A Sociological Theory of Career*

Decision Making. en gammal artikel från 1997 men författarna anser inte att detta skulle påverka uppsatsens tillförlitlighet.

Internet har varit ett viktigt verktyg i skapandet av uppsatsen då vi sökt efter information som annars inte finns i böcker. Till exempel information om utbildning inom revision eller vad regeringen säger om lagen om revisionsplikten.

7.3. Förslag till framtida forskning

Författarna anser att uppsatsen innehåller en viss nyttig kunskap som de svenska högskolorna och studenter kan ta del av och tänka igenom om vad det innebär för dem när det gäller val av redovisningen och revisor.

En intressant aspekt att undersöka effekten av avskaffningen är att studera hur arbetsmarknaden för revisor kommer att påverkas i framtiden, då vi inte kan förutsäga effekten. Alternativa framtidsfrågor kan vara om de mindre bolagen kommer att fortsätta med att ha revisorer som utför arbeten åt dem eller om de kommer att vända sig till en billigare arbetskraft, som till exempel redovisningsekonomer utan en akademisk utbildning?

Källförteckning

Moberg, Krister (2006) *Bolagsrevisorn*. Solna: Nordstedts

Östbye, Helge, Knapskog, Karl, Helland, Knut och Larsen, Leif Ove (2004) *Metodbok för medievetenskap*. Malmö: Liber

Trost, Jan (2001) *Enkätboken*. Lund: Studentlitteratur

Johannessen, Asbjörn, Tufte, Per Arne (2003) *Introduktion till-Samhällsvetenskaplig metod*. Malmö: Liber

Jonsson, Dag, Norell, Lennart (2002) *Ett stycke statistik*. Stockholm: Nordstedts

D.Aczel, Amir, Sounderpandian, Jayavel (2006) *Complete Business Statistics sixth edition*. Singapore: McGraw Hill International Edition

Sveriges rikes lag (2007) Nordstedts juridik

Wahlgren, Lars (2008) *SPSS Steg för steg* Polen: Studentlitteratur

Djurfelt, Göran, Larsson, Rolf, Stjärnhagen, Ola (2003) *Statistisk verktyglåda- Samhällsvetenskaplig orsaksanalys med kvantitativa metoder* Lund: Studentlitteratur

Denscombe, Martyn (2000) *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna* Lund: Studentlitteratur

Bell, J (2006) *Introduktion till forskningsmetodik* Lund: Studentlitteratur

Körner, Svante & Wahlgren, Lars (2005) *Statistiska metoder* Lund: Studentlitteratur

Bourdieu, P & Wacquant, L.J.D (1996) *Reflektiv Sociologi – Mål og Midler* Köpenhamn: Hans Reitzels Forlag

Artiklar

Hodkinson, Phil & Sparkes, Andrew C (1997). *Careership: A Sociological Theory of Career Decision Making*. British Journal of Sociology of Education

Balans Nr 2/2007, *När revisionsplikten avskaffades i Danmark*

Balans Nr 11/2007, *Få danska företag väljer bort revisionen*

Balans, nr 11/ 2007, *Inte gratis att avskaffa revisionsplikten*

Dagens Industri, Debatt 2008-04-04, *Slopad revisionsplikt måste ske i flera steg*

Beck A, 2008, *Civilekonomer i arbetslivet*

Eddy S.W. Ng (2008), *Career choice in management: findings from US MBA students*. Career Development International Vol. 13 No. 4, 2008

Internet

<http://alltomrevision.wordpress.com/about/>

<http://www.ifau.se/templates/DatedPage.aspx?id=7404>

<http://www.regeringen.se/content/1/c6/10/21/24/04afd0c4.pdf>

http://www.revisorsnamnden.se/rn/utb_intro.html

<http://www.dspace.mah.se/dspace/bitstream/2043/2523/1/Brytpunkter.pdf>

<http://www.civilekonomerna.se/pls/portal/docs/PAGE/OVRIGT/FILARKIV/TAB12528333/2008.PDF>

<http://www.bbs.hik.se/utbildning/kurssidor/statistik/filer%206-10p/regression.pdf>

<http://www.skolverket.se/publikationer?id=1359>

Bilaga 1. Enkäten

Avskaffning av revisionsplikten vilken effekt har det på studenter

Vi vill med den här enkäten undersöka om avskaffandet av revisionsplikten påverkar studenters val av inriktning både inom examen och vilken karriär de siktar på. Den här undersökningen är avsedd för en kandidatexamen inom redovisning på Södertörns Högskola.

Avskaffande av revisionsplikten innebär att över 96 % av alla aktiebolag i Sverige inte kommer att omfattas av den lagstadgade revisionsplikten efter juni 2010. Revisionsplikt är en lagstadgad skyldighet vilket ställer krav på att man ska upprätta en årsredovisning och ha en revisor som granskar företagets ekonomi och dess förvaltning enligt god redovisningssed.

1. Är du...?

Kvinna

Man

2. Hur gammal är du?

19-21

22-25

26-29

30-33

34- äldre

3. Vilket lärosäte läser du på?

Södertörn Stockholms universitet

4. Vilken nivå läser du för närvarande inom företagsekonomi?

Företagsekonomi B

Företagsekonomi C

5. Vilken inriktning har du/ eller kommer att ha i framtiden?

Redovisning

Marknadsföring

Organisation

Finansiering

Annat _____

De som har kryssat in redovisning, var god hoppa över till fråga 7

6. Skulle du vilja fortsätta inrikta dig inom redovisning istället för det du valt?

Inte alls

Självklart

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Motivera ditt val

7. Hur mycket har avskaffandet av revisionsplikten påverkat/ eller påverkar ditt val av inriktning? (Besvara från skala 1-10)

Påverkar inte

Påverkar mycket

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Om du anser det, förklara hur och varför

8. Tror du att redovisningssektorn kommer att förändras för ekonomer, när du blir klar med din examen om avskaffandet sätts i verk?

Ingen skillnad

Till stor del

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Om du anser det, förklara hur och varför

9. Vilken bransch kommer du att arbeta inom i framtiden?

Redovisning

Marknadsföring

Organisation

Finansiering

Övrigt _____

10. Har du någon arbetslivserfarenhet?

Ja

Nej

Om ja, inom vilken bransch?

11. Övriga synpunkter

Bilaga 2. Svarsfrekvens

	n	Procent
Skola		
Södertörns Högskola	78	53,4
Stockholms Universitet	68	46,6
Kön		
Man	77	52,7
Kvinna	69	47,3
Ålder		
19-21	20	13,7
22-25	87	59,6
26-29	25	17,1
30-33	7	4,8
34+	7	4,8
Kursmoment		
Företagsekonomi B	82	56,2
Företagsekonomi C	64	43,8
Ska välja eller valt inriktning		
Vet ej	6	4,1
Redovisning	40	27,4
Marknadsföring	31	21,2
Organisation	17	11,6
Finansiering	30	20,5
Annat	22	15,1
Inrikta sig inom revision (skalnivå)		
1	53	51,0
2	12	8,2
3	12	8,2
4	10	6,8
5	9	6,2
6	1	1,0
7	1	1,0
8	4	3,8
9	1	1,0
10	1	1,0
Avskaffning påverkat beslut (skalnivå)		
Vet ej	3	2,1
1	93	63,7
2	11	7,5
3	12	8,2
4	5	3,4

5	13	8,9
6	2	1,4
7	2	1,4
8	4	2,7
10	1	0,7
Ser förändring inom revisionssektorn (skalnivå)		
Vet ej	10	6,8
1	29	19,9
2	5	3,4
3	19	13,0
4	18	12,3
5	27	18,5
6	14	9,6
7	7	4,8
8	10	6,8
9	3	2,1
10	4	2,7
Inom vilken bransch studenten tänker arbeta		
Vet ej	7	4,8
Redovisning	36	24,7
Marknadsföring	30	20,5
Organisation	13	8,9
Finansiering	27	18,5
Annat	33	22,6
Arbetslivserfarenheter		
Ja	132	90,4
Nej	14	9,6